

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 május Próza

Gerlóczy Márton: Létra

1.

Ma érkeztem vissza. Egy kis cetlire írtam fel azokat a teendőket, amiket el akarok végezni a lakáson, hogy élhetőbb legyen, felírtam a cetlire a pultot, a rezsót, a mosogatószekekrényt, a szappantartót, a törülközőtartót, és azt is elhatároztam, hogy még ma felfúrom azt a sánt, ami egy függönyt tart majd a szoba közepén, amely elválasztja a dolgozóasztalt a matractól, és ezáltal dolgozószobává és hálószobává osztja majd azt a teret, ahol dolgozni és aludni szoktam, mert azt mondják, hogy nem ajánlatos ugyanabban a térben dolgozni és aludni. A tér minden, és az élet mintha minden erejével a tér szűkítésén fáradozna. Május elseje van és az összes barátom és rokonom és ismerősöm nyaral, vagy a szabadban van, nincs otthon senki, de én mindenképpen fel akarom szerelni a sánt, mert most jöttem vissza, és most azt gondolom, hogy változtatnom kell, és változtatni is akarok a lakáson és az életemen, nem érdekel a holnap. Ma akarom felfúrni a sánt a plafonra, és elválasztani a dolgozószobát a hálószobától, mert, ha várok, akkor újra olyan ember leszek, aki ezt nem tartja annyira fontosnak, mint amennyire most fontosnak tartom. Nem voltam itt, és most itt vagyok, és látom a hibáimat, és látom az életterem hibáit is, és fel fogom fúrni a sánt a plafonra. Létrára van szükségem.

2.

A tulajdonos nem kívánt megjeleni, nem akarta látni a lakást, nem akarta betenni a lábát ebbe a lakásba. Ebben egészen biztos vagyok, mert nincs ember, aki szívesen tenné be a lábát oda, ahol olyasvalaki élt és halt meg, akit nem szeretett. Biztos voltam benne, hogy nem szerette azt, akinek a lakását mentem megnézni, mert ez már az ingatlanos arcán látszott, az ingatlanos arca ugyanis őszinteséget tükrözött, holott ingatlanos arca nem tükrözhet őszinteséget: a kereskedelemben a viselkedést az eladásra szánt áru minősége és ára határozza meg. Nem dolgozhat undok ember egy autószalonban, sem egy ékszerboltban, nem árulhat undok ember drága terméknek minősülő árut, undok ember csak olcsó árut értékesíthet, zöldséget és villanykörtét és sebtapaszt és zsírban tocsogó kolbászt és hamis árut és hibás árut és rohadt és elhasznált és leértékelt árut. Az ingatlanos arca egy éjjel-nappali arca volt, egy embertelen gyűlölettől fűtött bizsuboltos arca, rabságtól és kilátástalanságtól vérző szívében a szabadság pofátlan törének markolata fénylett. Ott állt a kapuban, az elhasznált utca elhasznált házának elhasznált kapujában, nem szólt egy szót sem, a nevét sem értettem, csak nyitotta a kaput és már sietett is keresztül a sötét udvaron, mert tél volt, mi más lehetett volna. Furcsa hely volt és a furcsa hely csakis jó és érdekes hely lehet, és nincs is a világon ekképpen rossz hely, mert a világon minden furcsa, amit nem ismerünk, én pedig nem ismertem ezt a házat, csak kívülről néztem néha fel rá, mint mindenre. Néztem, de nem láttam, nem tudhattam, hogy mi folyik a kapu mögött, hogy itt egy különleges és furcsa világ nyúlik el és tágul egészen a hatodik

emeletig, elhagyatott labirintus, mintha a labirintus építői és fenntartói elvesztek volna a labirintusban, és nem kerülnek elő, hogy rendet tegyenek.

3.

Felsétáltunk a szűk és dohos és hideg lépcsőházban, és egy ugyanolyan szűk és dohos és sötét folyosón találtuk magunkat. Nem értettem, hogy miért fedettek ezek a folyosók, amikor a környéken az ilyen folyosók fedetlenek, és akkor mondta az ingatlanos, hogy ez egy kupleráj. Kuplerájnak épült ez a ház, és azért fedettek a gangok, hogy ne lássák az emberek, hogy hová mennek az urak, melyik ajtón nyitnak be, és honnan távoznak az urak, akik vagy megcsalják a feleségüket, vagy nincsen feleségük, és arra szorulnak, hogy örömlányok szórakoztassák őket. Örömet hozzanak szerencsétlenül magányos életükbe, amely örömtől még szerencsétlenebbnek és magányosabbnak érzik majd magukat, amikor kísétnak a fedett folyosóra, és elindulnak haza, és ráébrednek, hogy nem örömért jöttek, hanem szenvedésért, megaláztatásért egy sötét folyosóra az örömlányokhoz. Amikor ez a ház épült, úgy nyolcvan évvel ezelőtt, akkor még a kurvákat örömlányoknak hívták, de most már kurvának hívják őket, mert se nem lányok, se nem örömök, életükben nem hallottak még örömről, csak nyomorról és erőszakról és szenvedésről és megaláztatásról. Kupleráj, motyogja maga elé az ingatlanos, és mutogatja az ajtókat. Egy ajtó, két ajtó, egymástól két-három méterre az ajtók, kis kabinok, kis urnák egymás után, egészen a folyosó végéig, és ott az ingatlanos elfordul, és egy rácshoz érünk, amely egy újabb szárny felé vezet. A rács mögött újabb négy lakás, látom a csengőkön, négy csengőt számolok össze, odabent a rácson túl négy csengő négy lakást feltételez, és benézek, és a szűk kis folyosó végén ugyanazt az ajtót látom, mindegyik ajtó ugyanolyan, és ott állunk, amíg az ingatlanos próbálja kinyitni a rácst. Én addig visszasétálok, és látom, hogy a másik sarokban is rács van, látom, hogy oda, ahová rácst lehet tenni, oda rácst tettek, hogy minden egyes helyet, amit el lehet választani, azt el is választották, és hogy az én lakásom is egy ilyen elválasztható és biztonságos és félelemmel és igazsággal és hazugsággal teli helyen fekszik, és akkor az ingatlanos nagy nehezen kinyitja végre azt az ajtót, még egy darabig visszhangzik a rács zörgése a kórházfolyosóhoz hasonló térben, és a zárt osztály megnyílik előttünk.

4.

Ez lesz az, mondja az ingatlanos, mihelyt belép a zárt osztályra, ez itt, rögtön a rács mögött az első, és már nyitja is az ajtót. Látom a halott nevét az ajtón: Kárpátiné. Belépek az ingatlanos mögött, aki felkapcsolja a villanyt, és mindjárt az ablakhoz siet, hogy kitárja azt, és felhúzza a redőnyt, mert egy ilyen lakásban – mint ahogy a sírokban – ahol nem él senki, ahonnan kipakoltak már mindent, ahol a konyhabútorokat leszakították a falról, az elektromos műszereket konnektorostul rántották ki a helyükről – egy ilyen lakásban szükségszerűen zárva van az ablak, és le van engedve a redőny. Mintha bárkit is érdekelne és érdekelhetne az, hogy mi van odabent, mintha bármit is el lehetne lopni a falból félig és festékesen kiálló gyűrött tipliken és megrepedt csempéken és klórtól és vízkőtől szétmart zuhanyrózsán és vécésészén kívül. Odaléptem az ablakhoz, amíg az ingatlanos bement a mosdóba. Közben azt mondta, huszonhat négyzetméter, és kinéztem az ablakon, és azt az udvart láttam, amin átjöttünk, és szemben a ház fáradt és málló vakolatú és megrogyott falát, a patkó alakú ház szemközti falát, ahol a lépcsőház található, ahol az emberek le és fel közlekednek az otthonuk, vagy a külvilág felé. Igazi lépcsőház, nem valami alibi, építmény a lépcsőknek, és arra gondoltam, hogy milyen jól szemmel lehet majd innen tartani mindent, és milyen jó, hogy arra jobbra, fent az égen, bizony

ám, az égen. Mert innen látni az eget, ha az ember, teszem azt, fotelben ül a szoba bal sarkában, és azt is tudtam mindjárt, hogy a bal sarok az jó, mert arra nincsen szomszéd, ott a folyosó van, az, ahol végigsétáltunk az ingatlanossal, az, ahol azok az urnák követik egymást gyors egymásutánban, azok a kis lakások, amik ugyanolyanok és ugyanakkorák, mint az enyém, mert minden örömlány ugyanolyan természetű örömök közvetítésére jogosult. Itt csendes lesz, ez jó lesz, ez a kis udvar, ahová kinézek, és látom: egy ház áll a közepén, a patkó két végét összeköti egy ház. Egy vidéki ház a város és a kerület és az udvar közepén, itt áll egy ház, virágágyás a portája előtt, meg egy kosárpalánk, gyerekek, falu, itt a város közepén, és ez jó. A távfűtéstől rettenetesen meleg volt a szobában, mondtam is az ingatlanosnak, hogy nagyon meleg ez a szoba, meg hogy hideg, az nincs, mire ő azt felelte, hogy valóban, nagyon jó ez a távfűtés, de meglátása szerint nem a szobában van meleg, hanem a lakásban. Lakásnak nevezte a szobát, és be kellett látnom, hogy igaza van, valóban lakást és nem szobát árult, és én magam is lakást és nem szobát jöttem megnézni. Nyáron meg hűvös, mondja, és körülnéz a szobában és a lakásban egyszerre, és arrébb tol a lábával egy kartondobozt, és én nézem a kartondobozt, amiből mindenféle kacatok állnak ki. A halott kacatjai, Kárpátiné kacatjai, amik már annak sem kellett, aki kirámolta a lakást, de még annak sem, akit megkért, hogy vigyen el innen minden maradék kacatot, ami már neki sem kellett. Bizonyára egy hirdetés alapján választotta őket, hagyatékfelvásárlás, ez állhatott rajta, és hívta őket, de ez a doboz már nem kellett nekik sem, vagy nem fért be a kombiba, és itt maradt egy hiábavaló élet hiábavaló kellékeinek leghiábavalóbb maradékaként, ami már azoknak sem kellett, akiknek minden kell. Azt mondja az ingatlanos, hogy ezt majd elviszi, és ne haragudjak, de én mondom, hogy majd én elviszem, és nem haragszom. Ha lehet, megtartanám a dobozt, mert minden körülmények között érdekel egy olyan doboz, amiben azok a tárgyak vannak, amik már senkinek sem kellene, egy olyan halott életének legszükségtelebb tárgyai, akinek a lakásában élni szeretnék, azok az én legszemélyesebb és legfontosabb tárgyaimnak számítanak jelen körülmények között. És szeretném jelezni, hogy a lakásra is igényt tartok, ő pedig nem hisz a fülének, és meglepetésében csuklik egyet, mondom, igen, nekem pontosan erre a lakásra van szükségem, kupleráj a város közepén, vidék és külváros és putri és nyomor által megszállt kupleráj a belváros közepén. A ház, ahová költözni akarok, ahol élni és dolgozni és aludni akarok, az éppen ez a ház, uram.

5.

A halott életének szaga, a hagyományosnak és normálisnak nevezett életének éppúgy, mint ahogy haldokló életének szaga, az a szag, amely legalább olyan tisztázatlan összetételű és szerteágazó történetű, mint a halott élete és halála, kiszellőztethetetlennek tűnt. Kiszellőztethetetlennek tűnik minden olyan szag, amely bonyolultabb összetételű és történetű, mint egy egyszerű szellőztetés, kiszellőztethetetlen a fájdalom, a szorongás, a félelem és a bezártság. A sötétség és a remény, kiszellőztethetetlen a haldokló test szaga, a zsíros bőr és haj szaga, a haldokló környezet szaga, a zsíros bőrtől és hajtól koszos és bűdös lepedő és párna szaga. A beporosodott életet beporosodott portörölővel takarító haldokló és pusztuló élet szaga. Minden kiszellőztethetetlen, aminek nincs helye egy akkorka térben, ahová ember nem való. Megvettem a lakást, és áthoztam egy széket, és leültem a székre a bűdös és koszos szoba közepén, és magam elé húztam a kartondobozt, hogy átvizsgálhassam. Sikított a doboz a rózsaszín járólapon, és porzott a kávéfoltos abrosz, ahogy kiráztam, és nem találtam abban a dobozban semmit, amit megtarthattam volna, de valamit meg kellett tartanom, a halott tárgyai közül választanom kellett legalább egyetlen valamirevaló tárgyat, amivel egy olyan emberre emlékezhetek, akit sose láttam. Ott ültem a szobája közepén, ami valami furcsa oknál fogva attól a pillanattól kezdve az én szobám volt, és az én lakásom, és akkor a kezembe akadt egy képeslap, egy karácsonyi képeslap, és erről a képeslapról eszembe jutott, hogy a lakáshoz

minden bizonytalansággal tartozik egy postaláda is, és akkor eldöntöttem, hogy lemegyek, és megkeresem a halott postaládáját. Én magam még soha nem láttam halottat, én mindig élve láttam azokat, akik később meghaltak. Soha nem jártam úgy lakásban, hogy ott velem egy időben halott is tartózkodott volna, amit természetesen mérhetetlenül nevetséges véletlennek tartok, akárhol is járok, ott bizonyára megfordultak már halottak. Lakásokban, hivatalokban, járműveken, utcákon. Nem tartom valószínűnek, hogy akár egyetlen olyan helyen is jártam volna rövidke életem során, ahol ne feküdt volna korábban valaki azzal a halottakra jellemző határtalan lustasággal, ami minden jóérzésű embert elriaszt az élettől. Arról már nem is beszélve, hogy bárkiben, akivel napjaim során találkozom, ott van egy halott ígérete, elszomorít a tudat, hogy ezekben a hangyabolyként sürgölődő tömegekben nincs egyetlen ember, egyetlen bátor és karakán valaki, aki ne döntene úgy majd egy napon, hogy elfekszik, és többé nem akar felkelni. Elborzaszt ezeknek a semmirekellőknek a látványa és szaga és viselkedése.

6.

Megálltam a postaládákkal szemben, és először megszámláltam őket. Emeletenként tizennyolc lakás, tizennyolc lyuk, tizennyolc örömlány, tizennyolc megoldás, és akkor megkerestem az enyémet, pontosabban Kárpátiné postaládáját. Riasztott az a rengeteg papír, amit belegyömöszöltek, úgy nézett ki az a postaláda, mint egy utcai szemetes vasárnap délután. A gyűrött papírok, mint egy koszos cipővel megtaposott papírvirág a technikaórán, és a kidomborodó fedélen ott fénylett az elhunyt neve, amit sehogy sem tudtam összefüggésbe hozni a saját nevemmel. Álltam a postaláda előtt, és már az első pillanatban megértettem, hogy ez nem én vagyok, ez a név és ez a láda nem engem takar, engem még soha, egyetlenegyszer sem szólítottak Katalinnak. Vittem magammal egy zacskót meg egy csavarhúzóval, és ahogy ott álltam a **sötétzöld** falként tornyosuló postaládafal előtt, azon gondolkodtam, hogy vajon előbb csavarozzam-e le a névtáblát, és utána vegyem ki a leveleket, vagy előbb vegyem ki a leveleket, és utána csavarozzam le a névtáblát. Végül amellelt döntöttem, hogy előbb lecsavarozom, mert a temetőben is úgy csinálják, hogy előbb kiássák a gödröt, és aztán eresztik le oda az elhunytat a koporsóval, nem pedig fordítva. Betörni készültem egy ember személyes világába, a kérdéseire és kéréseire kapott válaszoknak személyes világába, márpedig egy halott személyes világába betörni közismerten nagy illetlenség, így aztán erősen vert a szívem, hallottam, ahogy kalapál a szívem egy olyan ember postaládája előtt, akinek a szíve már egyáltalán nem kalapál. Lecsavaroztam a névtáblát, majd kinyitottam a postaládát.

7.

Olyan gyorsan szedtem össze és gyűrtem a zacskóba a leveleket, ahogy csak bírtam. Rettegtem, nehogy egy arra járó lakó megkérdezze tőlem, hogy mit csinálok, hogy miért én csinálom ezt, és miért nem Katalin egyik rokona, vagy valaki, aki nálam közelebről ismerte, mert azt azért nem bűn feltételezni, hogy akadt e világon olyan ember, aki közelebb állt ahhoz a szívhez, amely valamikor Katalinban dobogott. Talán felkeres majd, és kérdez, és én is kérdezhetek, hogy tudjam, kit nyomasztott az a négy fal, ami mostantól majd engem nyomaszt. De nem kerestem fel, és a postaláda sem rejtett titkokat, számlákon és reklámújságokon kívül csak egyetlen személyes levél volt benne, egy képeslap, amelyen ez állt: Békés, meghitt karácsonyt kívánunk sok szeretettel: Magdikáék Pécelről. Gondolkodtam, hogy mit tegyek, hogy kidobjam vagy ne dobjam ki, de végül megtartottam, mert éreztem, hogy meg kell tartanom, ha már senki sem gondol Katalinra, csak Magdikáék Pécelről, akkor én Katalintól ezt az örömet el nem vehetem. Felmentem, és megfordítottam azt a képeslapot, amit a dobozból húztam elő

nem sokkal korábban, és látom: Békés, meghitt karácsonyt kívánunk sok szeretettel: Magdikáék Pécelről. Semmi sem változott, a karácsony ugyanúgy, mint tíz perccel ezelőtt, most is békés és meghitt Pécelen, és innentől kezdve nekem egyetlen küldetésem van, őrizni Kárpátiné levelezését, és biztosítani a pécelieket arról, hogy Kárpátiné csodálatos egészségnek örvend, és úgy örül a karácsonynak, ahogy még soha azelőtt, és eszébe sincs meghalni vagy halottan feküdni, mert él, jól van, virul.

8.

Arra gondoltam, vajon miért nem lehet a lakásokat is kipróbálni úgy, ahogy az autókat és labdákat és bicikliket ki lehet próbálni, mielőtt az ember megvenné őket. Miért nem lehet egy hetet eltölteni egy lakásban, mielőtt az ember eldöntené, hogy akar-e itt élni, vagy sem, mégiscsak nagyobb horderejű dolog ez a biciklizésnél és labdázásnál. Miért van az, hogy a játékokat ki lehet próbálni, de azokat a dolgokat, amik a legkevésbé sem nevezhetők játékoknak, azokat egyáltalán nem lehet. Nem próbálhatja ki az ember, hogy milyen aludni a lakásban, ahová költözni akar, pedig végeredményben az ember a lakást azért veszi, hogy ott később aludjon. Élete felét ott fogja tölteni a lakásban, az ágyban az álmaival, és az álom korántsem gyerekjáték. Nem biciklizés és nem labdázás, hanem fölmérhetetlen katasztrófák következményeinek fölmérhetetlenül katasztrófális következményei, és a legkevésbé sem mindegy, hogy mindezekből mennyit és hogyan érzékel majd, hogy ezek az embert felzaklató álmok a nyugalom vagy az örület atmoszférájában válnak-e valóságossá, hogy az ember egyedül és magányosan és békében gondolkodik-e el rajtuk egy harmonikus átmenetű ébredés után, vagy a katasztrófák zajlásába hirtelen és agresszívan beharsogó valóság közreműködésével, ami ahelyett, hogy lehetőséget nyújtana a valóság és az álmok közti különbségek higgadt mérlegelésére, letolja az ember fejét az álmok jéghideg vagy éppen tűzforró patak- vagy lávamedrébe. A víz alatt ott úszik minden képzelet és a reménytelenül bizonytalan és a szorongás elől illúziókba menekülő kialvatlan én. Aludni csak ott lehet igazán jól, ahol korábban nem aludtunk, ahol nincs közünk senkihez és semmihez.

9.

A döntést meghoztam, elindulok a létráért. A szomszédal először aznap találkoztam, amikor a lakás előszobának nevezett területét fugáztam, és nyitva volt az ajtó, mert nyitva kellett legyen az ajtó, hogy oda is kenjek a fugaanyagból. Barna fugát választottam, és barna padlót, mert az ablakkeret is barna volt, szép barna, és akkor az asszony, ez a vörös, dauerolt, hatvan körüli közjegyzőasszony benézett, és azt mondta, jó napot. Felálltam és bemutatkoztam, és ő nagyon örült, és mondta, hogy szép lesz, nahát, így fogja megoldani, érdekes, én nem így oldottam meg. Ez volna itt a legfontosabb kérdés, az élet értelmének és értelmetlenségének figyelembevétele nélkül a kényelemben, mint a boldogságba vezető út legeslegfontosabb kérdése, ugyanaz a kérdés mindenhol, mert ugyanaz a körülmény is, hogy pedigriglen a lakások kicsik, illetve majdhogynem lakhatatlanul szűkösek. Behívott a lakásába, hogy nézzem meg, ő hogyan oldotta meg. Tervekről és megoldásokról, kihívásokról és buktatókról, majd újra tervekről és újra megoldásokról beszélünk. Mindenki elles ezt-azt a másiktól, és megcsodálja a másikat, de engem nem érdekelt, hogy mit és hogyan csinál, és hogyan oldotta meg. A legkevésbé sem érdekel senki, akit nem ismerek és nem is akarok megismerni. Pusztán jóban akartam vele lenni, azt mondtam neki, hogy majd ha kész lesz a lakásom, akkor meghívom egy kávéra. Ott ültem a végtelenül lehangolóan ízléstelen vidéki garzonjában a belváros közepén, és azt mondtam neki, hogy majd meghívom egy kávéra, ha kész lesz a lakásom. De aztán nem hívom

meg semmilyen kávéra, mert nem lesz kész a lakásom soha, és ha kész lenne, se árulnám el neki soha, mert megőrülök a hangjától, attól a sípoló, a lufiból kipréselődő levegőhöz hasonló hangjától. Tudom, hogy nem tehet róla, de azt is tudom, hogy ez engem cseppet sem érdekel, igenis tehet róla, mert fel kéne ismernie. Akinek idegesítő a hangja, az beszéljen csendesen, akinek bűdös a szája, az lépjen hátra, és nyissa ki az ablakot, aki szomorú, sírjon, aki vidám, segítsen. Tetszett nekem ez a folyosó, biztos voltam benne, hogy itt fogok majd dohányozni és társalogni a szomszédokkal a nyitott ajtó előtt. Hogy ez a folyosó egy kellemes társasági élet színtere lesz, egy kert, ahol majd néha összefutunk, ahol tejet és cukrot és olajat és lisztet cserélünk. Terveim is voltak vele, zárható öltözőszekrényt hoztam, amibe a cipőimet és a téli holmimat akartam pakolni, hogy odabent ne foglalják a helyet, mert odabent nincsen hely, és el is helyeztem odakint egy rendőrségi öltözőszekrényt, amit később a cigányokkal vittem el lomtalanítás idején. Az ajtó elé egy kis sötétbarna szőnyeget fektettem. Aztán csengettek, és ott állt előttem ez a nő az együgyűségtől felajzott tekintetével, és azt mondta, hogy ez a szekrény ronda, és hogy ez pedig, ez a barna itt a lába alatt, ez egy szőnyeg. Igen, én tettem oda, feleltem, mire ő azt mondta, hogy ez nem lábtörő, hanem szőnyeg, és hogy majd ő szerez nekem egy lábtörőt, ha nincs rá pénzem. Mert ez nem lábtörő, hanem szőnyeg, a szekrény pedig ronda, és nem akarom-e inkább a lakásban tárolni, mert ez neki nem tetszik. Ez egyértelműen egy ronda szekrény, nem olyan szép, mint amilyen szekrényei neki vannak, abban a pokolian ízléstelen lakásában, ahová soha többé nem tettem be a lábamat, és soha többé nem kértem tőle semmit, mert képes volt anélkül lábtörő méretűre összehajtogatni a szőnyegemet, hogy erre akár egyszer is megkértem volna. És azután is lábtörő méretűvé hajtogatta, hogy én azt a szőnyeget újra és újra kifektettem úgy, ahogy nekem tetszett. Mert ilyen alapon akármi lehet lábtörő, csak akkora legyen, mint egy lábtörő, akár ő is lehet lábtörő, ha veszem a fáradságot, és összehajtogatom, és akkor ugyanúgy sípolna ki a fenekén a levegő, ahogyan a lufiból, és akkor végre hallaná, hogy milyen hangja van, amikor beszél, és talán megfogadná a tanácsomat, és nem az ajtó előtt kiabálna, amikor kimegy, hogy beengedje a barátnőit, akik ugyanúgy egyedülállóak, és ugyanolyan együgyűségtől felajzott állapotban érkeznek és távoznak, mintha minden rendben lenne. Persze semmi sincs rendben, egy ilyen házban semmi sem lehet rendben. Pedig kedves volt velem, éppen ez a baj, az ő kedvességével van a baj, mint valami operettel, amit képtelenség végignézni és végighallgatni, holott a szerelemről szól, és a tavaszról és a madarak csicsérgéséről, amikről pedig normális körülmények között alapvetően jó véleménnyel vagyok.

10.

Eldöntöttem, hogy kölcsönkérek egy létrát. A döntés nem olyan egyszerű, mint amilyennek hangzik. Minden erőmmel azon voltam, hogy a ház segítsége nélkül oldjam meg a problémát. Alaposan körbenéztem mind a huszonhat négyzetméteren, hogy milyen tárgyak egymásra pakolásával érhetném el úgy a plafont, hogy lehetőség szerint egyetlen csontomat se törjem, de nem találtam megoldást, egy huszonhat négyzetméteres tér nem nyújt olyan biztonságot, mint egy igazi lakás, ahol mindent meg lehet oldani. Egy normális lakásban nincs olyan probléma, amire az ember ne találna megoldást, mert a normális lakásokban normális életet lehet élni, amit azért nevezünk normálisnak, pontosan azért, mert arra és úgy találták ki, hogy az ember mindent megoldhasson, egy normális lakásban pontosan ismerjük a felmerülhető problémák számát, amihez korábban azonos számú, a probléma megoldására alkalmas tárgyat biztosítottunk. Van vasalódeszka, sámlí, porszívó, csavarhúzó, kalapács, létra, egy ilyen lakásban az ember nekiállhat keresgélni, ha valamilyen hiányérzete támad, képes átélni a keresés és a rátalálás élményét, múltban kutat, emlékekkel találkozik és ismerkedik meg újra, meglepődik és felfedez, elsírja magát, vagy egy pár pillanatra olyan örömtől ragyog, hogy a céljáról is megfeledkezik. Tudom, mert éltem én is lakásban, kutattam és másztam és pakoltam eleget, aztán laktam különféle garzonokban, vittem magammal a felesleges és a hasznos

tárgyakat, azokat a tárgyakat, amik később váltak feleslegessé, és azokat is, amik később váltak hasznossá, de éltem, normálisan, és nem lehetett okom panaszra, nem voltam és nem lettem hajléktalan. A hajléktalan életforma evolúcióból kitzasztott életforma, kétszázézer évnyi beidegződés könyörtelen megsemmisülése, az ember törvényszerű megsemmisülése, és talán a hideg és a kosz és a magány és az éhség a legkevesebb, amivel egy hajléktalannak meg kell küzdenie. Mert az ember eltesz dolgokat, és vigyáz tárgyakra, raktároz és őriz, ápol és gondoz, és mindehhez egy helyre van szüksége, ami az övé, nem véletlenül teszünk különbséget élőhely és lakóhely között, nem véletlenül mondjuk, hogy az ember a városban él, és a lakásában lakik, és a kettő nem lehet ugyanaz. Élni és lakni egymás mellett és egymással kölcsönhatásban érdemes, és az embernek – egészségesnek éppúgy, mint pszichopatának – szüksége van a térre, ahol pihentetheti azt a frusztrált és hazug színészt, akit alakít a világban, szüksége van a magányra vagy arra a családra, aki előtt már nem szégyelli, hogy kicsoda ő valójában. Nem véletlen, hogy a családon belüli erőszakot családon belül végzik, és nem nyilvánosan. Aki leüti az asszonyt, az azért meri leütni az asszonyt, mert egyedül ő ismeri igazán azt az embert, aki nem vette észre, hogy társa odáig sodródott ebben a biztonságot nyújtó összezárt nagy őszinteségében, hogy végül alkalmassá vált arra, hogy beláthassa, egy csöppet sem ismeri, így aztán akár le is ütheti őt. A bezárkózás megismerés, és megismerni egy embert mindig végletes élmény, mérhetetlen csoda, és még annál is mérhetetlenebb szörnyűség.

[Tetszik](#)

40 ember kedveli. Legyél te az első az ismerőseid közül!

Kapcsolódó írások:

1. **Gerlóczy Márton: Racha Yai** A helyzet, tetszik, nem tetszik, a környezeten múlik, mindazon, amit...
2. **Gerlóczy Márton: Los Angeles** – Sorolj át, Mangalica, most! Nem látod? – Mit? –...
3. **Gerlóczy Márton: Prága** Egy nehéz éjszaka hajnalán történt a Prágából kivezető sztrádán. Lassan...
4. **Gerlóczy Márton: Tokió** Egy férfi fekszik a földön. A hátán fekszik, mint egy...
5. **Gerlóczy Márton: Trondheim – február –** – Ja, és huszonnégy óra alatt elbasztunk háromszázezer forintot –...

Cimkék: **Gerlóczy Márton**